

BATTHYÁNY ÁDÁM LEVELE LOBKOVITZ POPPEL ÉVÁHOZ

Batthyány Ádám 1627. május 13-án kelt, anyjához irt levelét találtam meg a Batthyány családi It. missilis 02340. jelzet alatt. A szöveg eredeti elrendezése próza, tizennégy sor.

Szolgálatomnak ayanlása után :

Megh számlalhatatlan draga nagy sok iokal. Álgya megh Isten Nagodat szép boldogh napokal. Hogy elhesen Nagod az io akarokal. De mely ekes az (hold az szép stillagokal. Diszes az palota arani szerszammokkal. Vagy mint / egy draga kert az szép uiragokal. Nagodis ekepen legyen ekes minden iokal.)

Nagodnak tsak erői akarank írnu. Hala Istennek io egészségben uagiunk. Meli (io egesseget Nagodnakis kivanunk. Es onand Vyvarul halakat varuk.) Hogy ne esnek abul nekünkis karunk. Had lene szinten helen dolgunk. (Mind az által noha nitsen halunk. De ugyan nem bussulunk. es nemis koplalunk.) Anneköllis uigan lakunk. mert boldogh minden napunk. es noha nem aratunk. (De uagion elegendő abrakunk. Erkeszet enihani szeker szabunk. és az niulak.) után igen faradunk. elis költiők az kit fogat hatunk. Ez mastani level (irassomnak mar vege leszen. Kit tudom hogy Nagodis io neuen veszen. ⁸ kiert az halakban Nagod resztis teszen. Ezzel Isten tarsa es eltese.)

Nagoda sokaigh io egessegen datum rohontc 13 die May.

1627.

Nagod szerelmes es engedelmes fia

Adamus de Batthyán

(A levél utolsó lapján a címzés : Az Tekentetes es Nagos Poppel Ewa Aszszonak Nekem szerelmes Aszszoniomnak Anniamnak.)

P.H.

Gondosan írt levél, bár Batthyány Ádám levelei általában nem dícséretes külalakka íródtak. Ez kivétel. Az első betű és az ötödik sor első betűje iniciálé-szerűen díszítve van és mintegy tagolja a levelet. Versbe tördelve a szöveg 26 sor.

Szolgálatomnak ayanlása után :

Megh számlalhatatlan draga nagy sok iokal.

Álgya megh Isten Nagodat szép boldogh napokal.

Hogy elhesen Nagod az io akarokal.

De mely ekes az hold az szép tsillagokal.

5 *Diszes az palota arani szerszammokkal.*

Vagy mint egy draga kert az szép uiragokal.

Nagodis ekepen legyen ekes minden iokal.

Nagodnak tsak erői akarank írnu.

Hala Istennek io egészségben uagiunk.

10 *Meli io egesseget Nagodnakis kivanunk.*

Es onand Vyvarul halakat varunk.

Hogy ne esnek abul nekünkis karunk.

Had lene szinten helen dolgunk.

Mind az által noha nitsen halunk.

- 15 *De ugyan nem bussulunk.
es nemis koptalunk.
Anneköllis uigen lakunk.
mert boldogh minden napunk.
es noha nem aratunk.*
- 320 *De uagion elegendő abrakunk.
Erkeszet enihani szeker szabunk.
És az niulak utan igen faradunk.
Elis költiők az kit fogat hatunk.
Ez mastani level irassomnak mar vege leszen.
Kit tudom hogy Nagodis io neuen veszen.
kiert az halakban Nagod resztis teszen.
Ezzel Isten tarsa es eltese. Nagoda sokaigh io
egessegben datum rohontc*

13 die May.

1627.

Nagod szerelmes es engedelmes fia

Adamus de Batthyán

Első olvasásra megállapítható, hogy versteknikai, esztétikai és logikai szempontból egyaránt egyenletlen. Kiemelkedően jól sikerült a 4–7 sor. Ebben a négy sorban legjobb az ütemezés, a rímelés és legpontosabb a szótagszám is. A szótagszám : 12, 12, 12, 14. Az utolsó sorban a hibát a Nagodis szó beiktatása okozza. A 15. sortól egyre hibásabb a szótagszám (6–15 között ingadozik). Az ütemezés meg sem közelíti a 4–7 sor gördülékenységét és a fogalmazás is nehezkesebb. Valószínű, hogy a 4–7 sort Batthyány Ádám idegen forrásból vette. Ezt látszik bizonyítani az is, hogy értelmileg az első három sor ismétlése. Ha elhagyjuk, akkor sem érzünk törést vagy hiányt.

Tulajdonképpen ez a levél rimes köszöntő, versbeszedett jókívánság (talán születés- vagy névnap alkalmával?) Beleszóvi a levélíró mindennapi életének néhány kedves mozzanatát is (vadászat stb.).

A vers alapján Batthyány Ádámot a XVII. sz.-i verselők sorában is számon kell tartanunk. Valószínű, hogy nem egyedülálló eset az övé, de ezt csak a családi levelezések átvizsgálása után vehetjük bizonyosra. A XVI. századból is van hasonló adatunk, Telegdi Kata levele, melynek jelentőségére Waldapfel József mutatott rá Telegdi Kata című tanulmányában